

ЗАТВЕРДЖУЮ

**Ректор Донецького
національного університету
імені Василя Стуса,
доктор економічних наук, професор**

Ілля ХАДЖИНОВ

«04» *листопада* 2024 р.



ВИСНОВОК

**про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів
дисертації Нагайчук Вікторії Валеріївни
на тему «Стратегія трансформації національного господарства
до моделі циркулярної економіки»
за спеціальністю 08.00.03 – економіка та управління національним
господарством**

Обґрунтування вибору теми дослідження та її зв'язок з науковою тематикою

Актуальність дослідження та розробки стратегії трансформації національного господарства до моделі циркулярної економіки зумовлена, перш за все, тим, що сучасна лінійна модель виробництва та споживання («виробництво – використання – утилізація») вичерпує природні ресурси, спричиняє екологічні кризи та посилює залежність від імпорту ресурсів і енергоносіїв. Повномасштабна війна в Україні значно погіршила стан економіки, інфраструктури та довкілля, що потребує пошуку нових ефективних моделей відновлення і розвитку. Циркулярна економіка може забезпечити сталий розвиток навіть у період кризи завдяки оптимізації використання ресурсів і запровадженню замкнених циклів виробництва.

Україна, як і більшість країн світу, взяла на себе зобов'язання щодо досягнення Цілей сталого розвитку ООН. Перехід до циркулярної економіки дозволяє одночасно вирішувати економічні, соціальні та екологічні завдання, сприяючи зменшенню викидів парникових газів, створенню нових робочих місць та розвитку інноваційних технологій. Циркулярна економіка є ключовим компонентом Європейської зеленої угоди і її впровадження сприятиме інтеграції України до європейського економічного простору. Розробка національної стратегії в цьому напрямку є важливою для відповідності європейським стандартам.

Запровадження циркулярної економіки сприятиме зниженню витрат на імпорт сировини, підвищенню енергоефективності, стимулюванню локального виробництва та розвитку нових ринків, впровадженню новітніх технологій та розвитку науки. Це дозволить забезпечити довгострокову стійкість національного господарства та створить можливості для модернізації промисловості та залучення іноземних інвестицій.

Враховуючи вищезазначене, трансформація національного

господарства до моделі циркулярної економіки є не лише нагальним завданням, а й стратегічно важливим кроком для забезпечення стійкого розвитку України, її економічної незалежності та інтеграції у глобальний економічний простір.

Дисертаційну роботу виконано відповідно до тематики науково-дослідної роботи Донецького національного університету імені Василя Стуса: «Трансформаційні стратегії соціально-економічних систем в умовах викликів глобального сталого розвитку» (державний реєстраційний номер 0122U002287), в рамках якої дисертантом обґрунтовано та запропоновано математичну модель ефективності впровадження циркулярної моделі економіки, а також методику оцінювання рівня інтеграції циркулярної економіки. Також дисертаційна робота виконувалася відповідно до тематики науково-дослідної роботи «Стратегія розвитку складних соціально-економічних систем в новій економіці» (державний реєстраційний номер 0122U201632), у межах якої докторантом досліджено стратегію циркулярної економічної трансформації (довідка №219/01-13/04 від 20.06.2024 р.).

Мета, завдання та методи дослідження. Об'єкт та предмет дослідження

Метою дисертаційної роботи є розробка нового напрямку наукових досліджень – методології формування стратегії трансформації національного господарства до моделі циркулярної економіки та обґрунтування практичних рекомендацій щодо її імплементації у вітчизняних умовах господарювання.

Досягнення означеної мети зумовило постановку і вирішення таких завдань:

- дослідити парадигму циркулярної економіки в генезисі концепції сталого розвитку;
- систематизувати детермінанти функціонування лінійної та циркулярної моделей економіки;
- визначити особливості трансформації виробничих екосистем до моделі циркулярної економіки;
- типологізувати стратегії трансформації до моделі циркулярної економіки;
- розробити підходи до оцінювання ефективності впровадження стратегій циркулярної економіки на мікрорівні;
- сформувати методологічний підхід до оцінки ефективності впровадження моделі циркулярної економіки на макрорівні;
- оцінити потенціал політики корпоративної соціальної відповідальності як елементу механізму трансформації до моделі циркулярної економіки;
- визначити галузевий вимір переходу на циркулярну модель відтворювального процесу;
- дослідити механізми наднаціонального та державного стимулювання переходу до моделі циркулярної економіки;
- проаналізувати передумови формування моделі циркулярної економіки в Україні на макрорівні;

- оцінити ступінь реалізації потенціалу переходу до моделі циркулярної економіки на мезорівні;
- дослідити механізми реалізації потенціалу розвитку галузі поводження з відходами на принципах циркулярної економіки;
- визначити напрями впровадження європейських практик переходу національного господарства до моделі циркулярної економіки;
- проаналізувати регіональну політику впровадження моделі циркулярної економіки;
- розробити стратегію циркулярної економічної трансформації на основі моделювання комплексного механізму використання вторинних ресурсів.

Методологічною основною дисертаційної роботи є фундаментальні положення, що формують економічну політику сталого розвитку держави, шляхи та засоби її реалізації; форми, методи та важелі державного регулювання сталого розвитку національної економіки.

Для вирішення поставлених у роботі завдань використовувалися такі методи: теоретичне узагальнення – при формулюванні понять та економічних категорій під час роботи з науковими роботами, що визначають теоретичну базу дослідження, формулювання понять та економічних категорій; аналіз та синтез – при аналізі поточної ситуації розвитку циркулярної економіки в Україні та впровадження циркулярних моделей у світі; порівняння – при аналізі динаміки утилізації та переробки твердих побутових відходів в Україні та за кордоном; методи групування і систематизування – при розробці типології стратегій впровадження та розвитку циркулярної економіки на підприємствах, формування системи оцінювання ефективності стратегій впровадження та розвитку циркулярної економіки на макро- та мікрорівнях; статистичного аналізу – для характеристики стану утворення та поводження з відходами і впровадження стратегій циркулярної економіки в Україні та країнах ЄС; структурно-семантичний аналіз – під час з'ясування понятійного апарату роботи; системного, порівняльного та стратегічного аналізу – під час формування концепції трансформації національного господарства до моделі циркулярної економіки; математичного моделювання – під час моделювання ефектів циркулярної економіки та перспектив її впровадження в Україні, розробці стратегії циркулярної економічної трансформації на основі комплексного механізму використання вторинних ресурсів; графічний метод – для наочності представлення теоретичного та методологічного матеріалу роботи; морфологічний аналіз – для уточнення понятійно-категоріального апарату за проблемою; економічного моделювання – при розробці інтегрованого індексу циркулярної економіки.

Інформаційною базою дослідження є: офіційні статистичні матеріали та публікації ООН, ПРООН, ЮНЕП, Світового банку, Організації економічного співробітництва та розвитку, Всесвітнього економічного форуму, ЮНЕСКО; нормативні та аналітичні матеріали Європейської Комісії, державних органів країн ЄС, основні документи Європейської зеленої угоди (Комюніке «Європейський зелений курс», План дій з

циркулярної економіки, Стратегія ЄС з біорізноманіття до 2030 року, План дій з досягнення нульового забруднення повітря, води та ґрунтів, Новий підхід до стійкої «блакитної» економіки в ЄС), доповіді та звіти міжнародних дослідницьких та аналітичних агенцій, закони України, постанови і розпорядження Кабінету Міністрів України, Міністерства освіти і науки України; статистичні та звітні дані Державної служби статистики України, нормативно-правові акти, праці українських і зарубіжних учених щодо проблематики трансформації національного господарства до моделі циркулярної економіки.

Об'єктом дослідження є процес трансформації національного господарства до моделі циркулярної економіки.

Предметом дослідження є сукупність теоретико-методологічних засад формування та імплементації стратегії трансформації національного господарства до моделі циркулярної економіки.

Наукова новизна одержаних результатів

Наукова новизна одержаних результатів полягає в обґрунтуванні нового напрямку наукових досліджень – методології формування стратегії трансформації національного господарства до моделі циркулярної економіки, та обґрунтуванні практичних рекомендацій щодо її імплементації у вітчизняних умовах господарювання.

Основні положення дисертаційної роботи, що визначають її наукову новизну, полягають у такому:

вперше:

запропоновано *методологічні основи дослідження трансформації національного господарства до моделі циркулярної економіки*, в межах яких надано визначення економічної категорії «*парадигма циркулярної економіки*», під якою пропонується розуміти комплексну модель господарювання, що ґрунтується на принципах циркулярності, та спрямована на досягнення інклюзивності, підтримку справедливого балансу між задоволенням сучасних потреб людства і захистом інтересів майбутніх поколінь, зокрема й у безпечній та здоровій екосистемі; та передбачає координацію дій суб'єктів господарювання на глобальному, національному, регіональному, локальному рівнях;

визначено *генезис теорії циркулярної економіки* за логіко-послідовною еволюцією на основі визначення ознак, як-от коло охоплених об'єктів та предметів дослідження, а саме визначено, що сучасні теорії та концепції циркулярної економіки формувались на перетині окремих напрямів теорій економіки замкненого циклу, промислової екології, індустріального симбіозу, натурального капіталізму, функціональної економіки, економіки нульових викидів; що дало змогу сформулювати завдання подальшого розвитку теорії циркулярної економіки, релевантні сучасним трансформаціям глобальної економічної системи;

запропоновано *методологічний підхід до оцінки ефективності впровадження моделі циркулярної економіки на макрорівні*, що базується, по-

перше, на використанні методу регресійного аналізу з метою вивчення ступеня і напряму впливу кількості оброблених відходів I–IV класів небезпеки та обсягу капітальних інвестицій у сферу поводження з відходами на обсяг створеної валової доданої вартості в країні, по-друге, – на методиці побудови матриці економічних та екологічних ефектів від впровадження заходів циркулярної економіки, по-третє, – на запропонованому методі розрахунку інтегрованого індексу циркулярної економіки, який включає співвідношення екологічних та економічних ефектів від впровадження заходів циркулярної економіки та дає можливість оцінити ступінь інтеграції циркулярної економіки у національне господарство країни;

надано визначення механізму трансформації національного господарства до моделі циркулярної економіки, який пропонується розглядати як систему важелів, інструментів та ресурсного забезпечення, що спрямовані на реалізацію пріоритетів розвитку циркулярної економіки, які формуються під впливом викликів глобального сталого розвитку (у сфері використання ресурсів, в екологічній, продовольчій, соціальній, виробничій та енергетичній сферах), що включає кон'юнктурні (ринкові), економічні, адміністративні, законодавчо-нормативні, організаційні важелі; та систему ресурсного забезпечення реалізації моделі розвитку циркулярної економіки, що включає фінансове, науково-методичне, організаційно-економічне та інформаційне забезпечення;

удосконалено:

концепцію трансформації національного господарства до моделі циркулярної економіки, яка включає на теоретико-методологічному рівні – системний підхід до формування методології трансформації національного господарства до моделі циркулярної економіки; на методичному рівні – нормативно-правовий, інституційний, екологічний, економічний та соціальний складники; на інструментальному рівні – систему оцінки рівня трансформації національного господарства до моделі циркулярної економіки на основі визначення регресійної залежності обсягу створеної валової доданої вартості в країні від кількості оброблених відходів I–IV класів небезпеки та обсягу капітальних інвестицій у сферу поводження з відходами, побудови матриці економічних та екологічних ефектів від впровадження заходів циркулярної економіки і розрахунку інтегрального індексу циркулярної економіки;

модель прийняття та узгодження управлінських рішень щодо впровадження принципів циркулярної економіки в Україні на основі програмно-цільового підходу, реалізація якої здійснюється із залученням таких категорій стейкхолдерів, як-от: держава, регіональні органи влади та органи місцевого самоврядування, громадський сектор, інвестори, виробники, споживачі, суспільство;

методологію оцінювання ефективності впровадження моделі циркулярної економіки на мікрорівні у таких вимірах, як: економічному, технологічно-екологічному та соціальному, в межах якої запропоновано три основні групи показників: 1 – оцінка ефективності економічних та ринкових

факторів у реалізації стратегій переходу до моделі циркулярної економіки на мікрорівні; 2 – оцінка ефективності технологічно-екологічного складника реалізації стратегій переходу до моделі циркулярної економіки на мікрорівні; 3 – оцінювання ефективності соціального складника впровадження стратегій переходу до моделі циркулярної економіки на мікрорівні;

дістали подальшого розвитку:

система R-принципів циркулярної економіки, до якої, на відміну від наявних підходів, запропоновано включити такі: повторна активація, повернення, рекондиція, перегляд, реконструкція, відновлення, редизайн, реформування, відмова, регулювання, зміни, поживлення, зміна місця дислокації, повторне виробництво, ремодельовання, оренда, ремонт, заміна, перепрофілювання, обмеження, реструктуризація, зміна сприйняття та моделі розуміння, переоснащення та зміна інструментів, ревіталізація, винагорода;

типологізація стратегій впровадження циркулярної економіки на основі аналізу принципів, мотивів та цілей впровадження, яка включає такі види стратегій: стратегію замкнення виробничого циклу; стратегію циркулярної інтеграції; стратегію управління матеріальними зворотними потоками; стратегію циркулярної диференціації; стратегію реінжинірингу бізнес-процесів відповідно до принципів циркулярної економіки; стратегію циркулярної віртуалізації;

систематизація основних напрямів державної політики щодо стимулювання інноваційного співробітництва в умовах циркулярної економіки за такими напрямками: структурний, міжгалузевого співробітництва, у галузях промисловості, використання ресурсів, суспільно-політичних трансформацій.

Обґрунтованість і достовірність наукових положень, висновків і рекомендацій, що містяться у дисертації

Наукові положення, висновки та рекомендації обґрунтовані на належному рівні, опубліковані в періодичних наукових виданнях, апробовані на міжнародних і всеукраїнських науково-практичних конференціях. Про належний ступінь теоретичної обґрунтованості та достовірності наукових результатів, що є у дисертації, свідчить раціонально підібрані методологічні засади дослідження і повнота опрацьованої здобувачкою інформаційної бази.

Практичне значення отриманих результатів

Практичне значення одержаних результатів полягає у розробці практичних рекомендацій щодо імплементації методології формування стратегії трансформації національного господарства до моделі циркулярної економіки у вітчизняних умовах господарювання. Положення, висновки та рекомендації, сформульовані у дисертаційній роботі можуть бути використані органами державної влади під час розробки загальнодержавної стратегії трансформації національного господарства до моделі циркулярної економіки.

Одержані результати впроваджено Міністерством захисту довкілля та

природних ресурсів (довідка №14-01.3/3ВН-24 від 25.06.2024); Департаментом фінансів Вінницької обласної військової адміністрації (довідка №128/003/15689 від 18.06.2024); Департаментом економіки і інвестицій Вінницької міської ради (довідка №11/00/004/142850 від 21.06.2024); громадською організацією «Асоціація експертів зі сталого розвитку» (довідка №739 від 28.05.2024); ТОВ «Екосфера» (довідка №597/08 від 16.11.2023 р.); ТОВ «Науково-виробниче об'єднання «АЛТА» (довідка №125 від 28.05.2024 р.).

Результати досліджень також використовуються в навчальному процесі кафедри фінансів, банківської справи та страхування Вінницького навчально-наукового інституту економіки – під час викладання дисциплін «Фандрайзинг у публічному секторі», «Публічні закупівлі» для студентів спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» освітньо-професійної програми «Фінанси» (довідка №153 від 02.07.2024 р.).

Повнота викладення результатів дисертації в опублікованих роботах та особистий внесок у них автора

Всі наукові результати, висновки і пропозиції, викладені у дисертації та винесені на захист, одержано авторкою особисто. З наукових праць, опублікованих у співавторстві, в дисертації використано лише ті ідеї і положення, що є результатом особистої роботи здобувачки.

Основні наукові положення і результати дисертації опубліковані в 49 працях загальним обсягом 51,26 д. а., з яких особисто автору належить 41,13 д. а., із них 2 одноосібні монографії, 2 колективні монографії, 6 статей – у міжнародних наукометричних базах Scopus та Web of Science, 16 – у вітчизняних наукових фахових виданнях та зарубіжних індексованих виданнях, 16 публікацій за матеріалами конференцій, 7 публікацій в інших наукових виданнях, що додатково відображають результати дослідження.

Перелік публікацій із зазначенням особистого внеску здобувачки:

Монографії:

1. Нагайчук В. В. Якість прибутку як визначальний критерій розвитку підприємства: монографія. Київ: Центр ДЗК, 2014. 168 с.
2. Роледерс В. В. (Нагайчук В. В.), Кукель Г. С. Системна криза світового господарства як рушійна сила розвитку економіки замкненого циклу. *Циркулярна економіка як новий спосіб господарювання в умовах цифрової трансформації*: колективна монографія / за наук. ред. І. Л. Татомир, Л. Г. Квасній. Трускавець: Посвіт, 2021. С. 29–36.
3. Роледерс В. В. (Нагайчук В. В.). Сутність та ефективність політики управління прибутком на підприємствах. Змістовно-технологічні аспекти політики управління фінансовими ризиками підприємства. *Фінансова політика в Україні*: колективна монографія / за заг. ред. Г. Б. Погрішук, В. В. Руденко. Тернопіль: ЗУНУ, 2023. С. 257–269; С. 307–318.
4. Роледерс В. В. (Нагайчук В. В.). Парадигма трансформації національного господарства до моделі циркулярної економіки. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2024. 177 с.

Статті у періодичних наукових виданнях інших держав, які входять до Організації економічного співробітництва та розвитку та/або Європейського Союзу:

5. Roleders V. (Nahaichuk V.), Oriekhova T., Zaharieva G. Circular Economy as a Model of Achieving Sustainable Development. *Problemy Ekorozwoju – Problems of sustainable development*. 2022. Vol. 17. № 2. P. 178–185. DOI: 10.35784/pe.2022.2.19. URL: <https://jeou.donnu.edu.ua/article/view/13894> (Scopus, Web of Science).

6. Roleders V. (Nahaichuk V.), Oriekhova T., Sysoieva I. Trends in a Global Circular Economy. *Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development*. 2022. Vol. 44, № 2. P. 176–184. DOI: 10.15544/mts.2022.18. URL: https://www.researchgate.net/publication/362239351_TRENDS_IN_A_GLOBAL_CIRCULAR_ECONOMY. (Web of Science).

7. Roleders V. (Nahaichuk V.), Oriekhova T., Sysoieva I., Mazur V., Derun T. Global experience of applying the circular economy model in light industry. *Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development*. 2023. Vol. 45, № 1. P. 46–55. DOI: 10.15544/mts.2023.06. URL: <https://sciendo.com/article/10.15544/mts.2023.06> (Web of Science).

8. Sysoieva I., Pozniakovska N., Mikluha O., Pukas A., Roleders V. (Nahaichuk V.). Social audit as a tool of civil society aimed at ensuring the sustainability. *IOP Series: Earth and Environmental Science*, January 2023. Vol. 1126, iss. 1, id. 012031. DOI: 10.1088/1755-1315/1126/1/012031. URL: <https://ui.adsabs.harvard.edu/abs/2023E%26ES.1126a2031S/abstract> (Scopus).

9. Roleders V. (Nahaichuk V.), T. Oriekhova, G. Zaharieva, I. Sysoieva, V. Dobizha, S. Pidhaiets. Economic Justification of recycling in the processing industry. *Cleaner and Responsible Consumption*. 2024. Vol. 13. DOI: 10.1016/j.clrc.2024.100195. URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2666784324000287> (Scopus).

10. Sysoieva I., Zagorodniy A., Pylypenko L., Roleders V. (Nahaichuk V.), Voskalo V., Radynskyy S. The concept of accounting and reporting in the exploration and assessment of mineral reserves in the conditions of the formatin of a circular economy. *Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development*. 2024. № 46(2). P. 252–268. DOI: 10.15544/mts.2024.26. URL: <https://sciendo.com/article/10.15544/mts.2024.26> (Web of Science).

Статті у наукових виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України:

11. Roleders V. (Nahaichuk V.). Characteristic differences of functioning of linear and circular models of economy. *Економіка і організація управління*. 2021. Вип. №4(44). С. 235–242. DOI: 10.31558/2307-2318.2021.4.21. URL: <https://jeou.donnu.edu.ua/article/view/11181>.

12. Сисоєва І., Роледерс В. (Нагайчук В.), Погріщук О. Соціальна відповідальність бізнесу в умовах становлення циркулярної економіки: реалії ведення бізнесу в умовах війни. *Інвестиції: практика та досвід*. 2022. № 23.

P. 19–25. DOI: 10.32702/2306-6814.2022.23.19. URL: <https://ouci.dntb.gov.ua/en/works/9j6QzKq9/>.

13. Roleders V. (Nahaichuk V.). Building vectors of an ecological sustainable society. *Економіка і організація управління*. 2022. Вип. 4(48). С. 83–87. DOI: 10.31558/2307-2318.2022.4.9. URL: <https://jeou.donnu.edu.ua/article/view/13540>.

14. Roleders V. (Nahaichuk V.). Circular economy model in industrial ecosystems. *Актуальні проблеми розвитку економіки регіону*. Івано-Франківськ. 2023. Вип. 19. Т. 1. С. 243–254. DOI: 10.15330/apred.1.19.243-254. URL: https://www.researchgate.net/publication/372269207_CIRCULAR_ECONOMY_MODEL_IN_INDUSTRIAL_ECOSYSTEMS/fulltext/64ad5e7ec41fb852dd69fb0b/CIRCULAR-ECONOMY-MODEL-IN-INDUSTRIAL-ECOSYSTEMS.pdf.

15. Roleders V. (Nahaichuk V.). Problems of waste accumulation and ways to solve them. *Економіка і організація управління*. 2023. Вип. 1(49). С. 122–130. DOI: 10.31558/2307-2318.2023.1.12. URL: <https://jeou.donnu.edu.ua/article/view/13894>.

16. Роледерс В. (Нагайчук В.). Трансформація країн Європи до моделі циркулярної економіки. *Економічні горизонти*. 2023. № 2(24). Р. 129–135. DOI: 10.31499/2616-5236.2(24).2023.281264. URL: <http://eh.udpu.edu.ua/article/view/281264>.

17. Кукель Г. С., Роледерс В. В. (Нагайчук В. В.), Мазур В. Г. Вектори впровадження циркулярної економіки в Україні. *Innovation and Sustainability*. 2023. № 3. С. 34–41. DOI: 10.31649/ins.2023.3.34.41. URL: <https://ir.lib.vntu.edu.ua/handle/123456789/38104?show=full>.

18. Кукель Г. С., Роледерс В. В. (Нагайчук В. В.), Мазур В. Г. Трансформаційна модель циркулярної економіки. Погляд на соціальну дилему екологічної покупки. *Актуальні питання у сучасній науці*. 2023. Вип. № 9(15). С. 59–72. URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/sn/article/view/6319>.

19. Роледерс В. (Нагайчук В.). Сучасний стан розвитку циркулярної економіки. *Економічні горизонти*. 2023. № 3(25). Р. 140–147. DOI: 10.31499/2616-5236.3(25).2023.288319. URL: <http://eh.udpu.edu.ua/article/view/288319>.

20. Сисоева І. М., Роледерс В. В. (Нагайчук В. В.), Ціхановська О. М. Інформаційний менеджмент у циркулярній економіці: небезпечні загрози й уразливості. *Інвестиції: практика та досвід*. 2023. № 22. Р. 46–53. DOI: 10.32702/2306-6814.2023.22.46. URL: <https://nayka.com.ua/index.php/investplan/article/view/2457>.

21. Кукель Г. С., Роледерс В. В. (Нагайчук В. В.). Розробка трансформаційної моделі життєвого циклу проекту циркулярної економіки. *Innovation and Sustainability*. 2023. № 4. С. 41–47. DOI: 10.31649/ins.2023.4.41.47. URL: <https://ir.lib.vntu.edu.ua/handle/123456789/41395?show=full>.

22. Роледерс В. (Нагайчук В.). Екологістична система в моделі циркулярної економіки. *Економічні горизонти*. 2023. № 4(26). Р. 125–134. DOI: 10.31499/2616-5236.4(26).2023.293106. URL: <http://eh.udpu.edu.ua/article/view/293106>.

23. Roleders V. (Nahaichuk V.). Development of the enterprise potential in circular economy conditions. *Економіка та суспільство*. 2023. № 57. DOI: 10.32782/2524-0072/2023-57-63. URL: <https://ouci.dntb.gov.ua/en/works/4yXaee57/>.

24. Роледерс В. (Нагайчук В.), Сисоєва І. Моделювання екологістичної системи в контексті циркулярної моделі економіки. *Агросвіт*. 2024. № 7. Р. 40–45. DOI: 10.32702/2306-6792.2024.7.40. URL: <https://nauka.com.ua/index.php/agrosvit/article/view/3395>.

25. Mazur V. H., Kukel H. S., Roleders V. V. (Nahaichuk V. V.). Basic measures to ensure the development of open data infrastructure. *Modern Economics*. 2024. № 43. Р. 57–65. DOI: 10.31521/modecon.V43(2024)-08. URL: <https://ir.lib.vntu.edu.ua/handle/123456789/41396>.

26. Роледерс В. (Нагайчук В.), Сисоєва І., Гріщенко І. Основні підходи та процеси в циркулярній економіці. *Інвестиції: практика та досвід*. 2024. № 6. Р. 33–37. DOI: 10.32702/2306-6814.2024.6.32. URL: https://www.researchgate.net/publication/379113434_OSNOVNI_PIDHODI_TA_PROCESI_V_CIRKULARNIJ_EKONOMICI.

Публікації за матеріалами конференцій:

27. Нагайчук В. В. Стратегічні типи орієнтації підприємств на прибуток. *Економіка і управління в умовах глобалізації*: матеріали III Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (29 січня 2014 р., м. Донецьк). Донецьк: Ноулідж, 2014. С. 56–58.

28. Нагайчук В. В. Еволюція категорії «якість». *Соціально-економічний розвиток України в умовах світової фінансової нестабільності*: зб. матер. Всеукр. наук.-практ. конф. (9 квітня 2014 р., м. Вінниця). Вінниця: ВІЕ ТНЕУ, 2014. С. 52–56.

29. Нагайчук В. В., Панько В. В. Визначення рівня фінансового розвитку підприємства як основа формування фінансової стратегії. *Конкурентоспроможність національної економіки та освіти: пошук ефективних рішень*: збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (м. Вінниця, 15 квітня 2015 р.): у 3-х т. Т. 1 / редкол.: ВНШЕ ТНЕУ. Тернопіль: Крок, 2015. С. 51–54.

30. Роледерс В. В. (Нагайчук В. В.). Еволюція концепції циркулярної економіки та її сутнісні характеристики. Матеріали III Міжнародного форуму науковців та дослідників «*Science and Study 2021*» (1 жовтня 2021 р., Асоціація сприяння глобалізації освіти та науки «СПЕЙСТАЙМ», Київ, Україна). С. 269–272. URL: <http://dspace.zsmu.edu.ua/bitstream/123456789/14976/1/%D0%A1.57-60.pdf>.

31. Roleders V. V. (Nahaichuk V. V.), Kukel G. S. Circular economy model as a component of the concept of sustainable development. The V International Scientific and Practical Conference «*Trends of modern science and practice*»

(February 8–11, 2022, Ankara, Turkey). P. 158–165. URL: <https://ir.lib.vntu.edu.ua/handle/123456789/36338?show=full>.

32. Роледерс В. В. (Нагайчук В. В.), Ратушняк В. В. Розвиток конкурентного потенціалу підприємства в умовах становлення циркулярної економіки. *Науковий простір України: сучасні виклики та загрози*: зб. матер. Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю (м. Вінниця, 20–21 жовтня 2022 р.): у 2-х т. Т. 1, ч. 1 / за заг. ред. В. І. Мельник. Тернопіль: Крок, 2022. С. 43–46.

33. Роледерс В. (Нагайчук В.). Основні стратегії впровадження циркулярної економіки. Abstracts of II International Scientific and Practical Conference «*Discussions for the improvement of science*» (January 16–18, 2023, Berlin, Germany). P. 83–88. URL: <https://eu-conf.com/wp-content/uploads/2023/01/Discussions-for-the-improvement-of-science.pdf>.

34. Роледерс В. В. (Нагайчук В. В.). Корпоративна соціальна відповідальність як чинник формування циркулярної економіки. *Сучасні тенденції розвитку економіки та обліку: наукові горизонти*: зб. тез доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Луцьк, 23 березня 2023 р.): ДонНТУ, 2023. С. 173–175.

35. Роледерс В. В. (Нагайчук В. В.). Методика оцінювання рівня інтеграції циркулярної економіки. *Актуальні проблеми та перспективи розвитку обліку, аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі управління підприємством*: матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної конференції. Ч. 2 (м. Полтава, 30–31 травня 2023 р.). Полтава, 2023. С. 213–215.

36. Роледерс В. В. (Нагайчук В. В.). Ефективність запровадження додаткових етапів переробки на прикладі металургійної галузі. Зб. матер. XV Міжнародної науково-практичної конференції «*The main directions of the development of scientific research*» (18–21 квітня 2023 р. Гельсінкі, Фінляндія). С. 107–112. DOI: 10.46299/ISG.2023.1.15. URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/47146/1/R_Gladushyna_MDDSR_2023_FRGF.pdf.

37. Роледерс В. В. (Нагайчук В. В.). Математична модель ефективності впровадження циркулярної моделі економіки. Зб. матер. XVI Міжнародної науково-практичної конференції «*Integration of scientific solutions and methods into practice*» (24–26 квітня 2023 р. Париж, Франція). С. 85–90. URL: <https://eu-conf.com/wp-content/uploads/2023/02/INTEGRATION-OF-SCIENTIFIC-SOLUTIONS-AND-METHODS-INTO-PRACTICE.pdf>.

38. Роледерс В. В. (Нагайчук В. В.). Особливості еколого-орієнтованих соціальних підприємств. *Актуальні економічні, фінансові та правові питання в умовах євроінтеграції та глобальної конкуренції*: збірник тез IV Міжнародної науково-практичної конференції (Ірпінь–Берегово, 27–29 квітня 2023 р.). Ірпінь: Державний податковий університет, 2023. С. 298–302.

39. Roleders V. (Nahaichuk V.). Circular economy as a direction of industrial modernization: international experience. Book of abstracts of the International Conference «*Resilience and competitiveness of the national economies – under the sign of creativity, crisis and conflicts*» – RESILNAT-3C. 2023. Online Edition «Smart Sustainable Development and Digital

Transformation» (June 15–16, 2023. Bucharest, Romania). 2023. P. 38. URL: https://www.ien.ro/sites/default/files/Book%20of%20abstracts_Resilnat%202023_15.06.2023.pdf.

40. Roleders V. (Nahaichuk V.). Circular economy implementation barriers and ways to overcome them. Зб. наук. праць III Міжнародної науково-практичної конференції «Міжнародна безпека у світлі сучасних глобальних викликів: країни Балтії – Україна: єдність, підтримка, перемога» (8 червня 2023 р.). Київ, Україна: КНЕУ, 2023. С. 369–372.

41. Roleders V. (Nahaichuk V.). The circular economy in the European Union and Ukraine. Abstracts of XXII International Scientific and Practical Conference «Modern scientific space and learning in special conditions» (June 05–07, 2023, Toronto, Canada). P. 51–54. URL: <https://eu-conf.com/wp-content/uploads/2023/06/MODERN-SCIENTIFIC-SPACE-AND-LEARNING-IN-SPECIAL-CONDITIONS.pdf>.

42. Роледерс В. В. (Нагайчук В. В.). Тренди зеленого інвестування у сучасному світі. *Сучасні пріоритети розвитку науки та суспільства*: зб. матер. Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Вінниця, 11–12 квітня 2024 р.): у 2-х т. Т. 1, ч. 1 / за заг. ред. В. І. Мельник. Тернопіль: Крок, 2024. С. 164–167.

Публікації в інших виданнях:

43. Нагайчук В. В., Кашпрук А. В. Оцінка та контроль якості прибутку підприємства. *Наука й економіка*. Хмельницький, 2014. Вип. 1(33). С. 157–161. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nie_2014_1_27.

44. Нагайчук В. В., Панько В. В. Сутність фінансової стратегії як економічної категорії. *Науковий вісник Херсонського державного університету*: збірник наукових праць. Серія: Економічні науки. Херсон, 2014. Вип. 8, Ч. 3. С. 168–171. URL: http://www.ej.kherson.ua/journal/economic_08/149.pdf.

45. Нагайчук В. В., Сусіденко О. В. Політика формування цілей і завдань фінансової стратегії підприємства. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2016. Вип. № 10. URL: <http://www.global-national.in.ua>.

46. Sitash T. D., Nagaichuk V. V. The State Fiscal Policy: Determinants and Optimization of Financial Flows. *Проблеми економіки*. 2017. № 1. С. 128–132. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pekon_2017_1_18.

47. Roleders V. V. (Nahaichuk V. V.). Circular Public Procurement as a Component of Global Security. *Public Security and Public Order*. Kaunas, 2022. № 30. P. 136–144. DOI: 10.13165/PSPO-22-29-05. URL: <https://cris.mruni.eu/server/api/core/bitstreams/5052cbfc-1ba5-4eeb-b3d4-103fba25112b/content>.

48. Roleders V. (Nahaichuk V.). Reverse logistics as a circular economy model success factor. *Revista Romana de Statistica-Supliment*. 2023. № 1. P. 51–61. URL: <https://www.revistadestatistica.ro/supliment/2023/03/reverse-logistics-as-a-circular-economy-model-success-factor/>.

49. Roleders V. (Nahaichuk V.). Business Circular Strategies: Criteria and Prospects. *Public Security and Public Order*. Kaunas – 2023. P. 94–102. DOI: 10.13165/PSPO-23-33-02.

Текст дисертаційної роботи пройшов перевірку на наявність текстових запозичень антиплагіатної системи Strikeplagiarism.com. За результатами перевірки виявлено відсутність текстових запозичень без належного посилання на джерело та встановлено, що дисертаційна робота Нагайчук Вікторії Валеріївни на тему «Стратегія трансформації національного господарства до моделі циркулярної економіки» відповідає принципам академічної доброчесності.

Апробація матеріалів дисертації

Основні результати дисертаційної роботи доповідалися та обговорювалися на науково-практичних конференціях: III Міжнародному форумі науковців та дослідників «Science and Study 2021» (1 жовтня 2021 р., м. Київ), The V International Scientific and Practical Conference «Trends of modern science and practice» (February 8–11, 2022, Ankara), Всеукраїнській науково-практичній конференції з міжнародною участю (20–21 жовтня 2022 р., м. Вінниця), II International Scientific and Practical Conference «Discussions for the improvement of science» (January 16–18, 2023, Berlin), Всеукраїнській науково-практичній конференції (23 березня 2023 р., м. Луцьк), VI Всеукраїнській науково-практичній конференції (30–31 травня 2023 р., м. Полтава), Annual International Scientific Forum Networking on Sustainable Security in the Dynamic Environment (19–21 April, 2023, Vilnius–Kaunas), XV Міжнародній науково-практичній конференції «The main directions of the development of scientific research» (18–21 квітня 2023 р., Гельсінкі), XVI Міжнародній науково-практичній конференції «Integration of scientific solutions and methods into practice» (24–26 квітня 2023 р., Париж), IV Міжнародній науково-практичній конференції «Актуальні економічні, фінансові та правові питання в умовах євроінтеграції та глобальної конкуренції» (27–29 квітня 2023, м. Ірпінь–Берегово), The International Conference «Resilience and competitiveness of the national economies – under the sign of creativity, crisis and conflicts» – RESILNAT-3C (June 15–16, 2023, Bucharest), III Міжнародній науково-практичній конференції «Міжнародна безпека у світлі сучасних глобальних викликів: країни Балтії – Україна: єдність, підтримка, перемога» (8 червня, 2023, м. Київ), XXII International Scientific and Practical Conference «Modern scientific space and learning in special conditions» (June 05–07, 2023, Toronto), Всеукраїнській науково-практичній конференції (11–12 квітня 2024 р., м. Вінниця).

Оцінка мови та стилю дисертації

Дисертаційна робота виконана грамотною мовою, логічно структурована, а стиль викладення матеріалу дослідження, наукових положень, висновків і рекомендацій забезпечує легкість і доступність їх сприйняття. Застосована у роботі наукова термінологія є загальноновизнаною, стиль викладення результатів експериментальних досліджень, теоретичних наукових положень, висновків, рекомендацій забезпечує доступність їх сприйняття та використання.

Загальний висновок

Вважати, що дисертаційна робота Нагайчук Вікторії Валеріївни на тему «Стратегія трансформації національного господарства до моделі циркулярної економіки», подана на здобуття наукового ступеня доктора наук, за актуальністю, ступенем новизни, науковим рівнем та практичною цінністю, змістом та оформленням повною мірою відповідає нормативним вимогам пп. 7, 8, 9 «Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук» (Постанова Кабінету Міністрів України від 17 листопада 2021 р. №1197) та наказу МОН України №40 від 12.01.2017 р. «Про затвердження вимог до оформлення дисертації».

Рекомендувати дисертаційну роботу Нагайчук Вікторії Валеріївни на тему «Стратегія трансформації національного господарства до моделі циркулярної економіки» до захисту у спеціалізованій вченій раді на здобуття наукового ступеня доктора економічних наук за спеціальністю 08.00.03 – економіка та управління національним господарством.

Рецензенти:

Професор кафедри підприємництва,
корпоративної та просторової
економіки Донецького
національного університету
імені Василя Стуса,
д.е.н., професор



Сергій КОЗЛОВСЬКИЙ

В.о. декана факультету
інформаційних і прикладних
технологій Донецького
національного університету
імені Василя Стуса,
д.е.н., професор



Наталія ПРЯМУХІНА

Професор кафедри
менеджменту та поведінкової
економіки Донецького
національного університету
імені Василя Стуса,
д.е.н., доцент



Наталія ЯКИМОВА